

E. A vándortanösvény felállítása, a játékok kiválasztásával

A terem berendezése

A legjobb, ha üres teremben vagy folyosón lehet a vándortanösvényt felállítani. A zászlóknak saját kihúzható állványa van (ún. *roll-up*).

A játékokhoz asztalokra van szükség. Ide rakhatjuk az egyéni munkára szánt játékokat, mindegyiket a gyerekeknek szóló lapra vagy amellé. És ide készíthetjük elő a kellékeket, ha mi akarunk demonstrációt tartani a gyerekeknek. Székek lehetnek bent, de nem szükségesek, csak zavarják a szabad mozgást. Van játék, amit a padlóra kell kiteríteni, és van egy (a függőleges pókháló), amit széles ajtónyílásba kell akasztani, vagy pl. kosárpalánkra, ha erre mód van, illetve ez legjobban szabad téren kifeszíthető ki, egy fa kiálló ága alá.

Vannak kiscsoportos játékok, amelyekhez körbe kell ülni, vagy mászkálni kell, beszélgetni egymással. Ezeket külön teremben javasoljuk játszani, vagy ugyanitt, de akkor közben más gyerekek ne játsszanak az eszközökkel.

Vannak játékaink, amelyeket szabadban, a természetben, esetleg több órán keresztül kell játszani. Ezt a vándortanösvényben tett látogatás után javasoljuk – ha van rá kedvük és módjuk.

A bemutatásra szánt játékok kiválasztása

A bevezetőben már ismertetett lista, az ott közölt táblázat, a játékleírások és saját oktatási elképzelései alapján válassza ki azokat a játékokat, amelyeket egyszerre be akar mutatni.

Úgy gondoljuk, hogy egyszerre 12 játéknál többet nem érdemes kirakni a gyerekek elé. De ha a pedagógus demonstrációt akar tartani a Vándortanösvény valamelyik témájában, akkor egyetlen asztalon csak azok a kellékek legyenek jelen, amelyeket használni kíván, hogy a többi ne vonja el a gyerekek figyelmét.

Ha a „tudományos játszóház” elve szerint akarják használni az anyagot, akkor is javasoljuk, hogy egyszerre ne legyen több elől, mint egy tucat. Ha a gyerekek hamar végeznének, el lehet belőlük pakolni néhányat, és újabakat kitenni. A kiválasztott játékokat a gyerekeknek szóló laminált lapon, vagy a sorozathoz tartozó műanyag dobozokban tegye ki az asztalra.

Javasoljuk, hogy a tanösvény felállítását ne egyedül, hanem legalább másodmagával végezze.

A játékok helye a zászlók között

Mindenképpen javasoljuk a hét zászló felállítását, mert ezeknek témái kiegészítik egymást, és együtt Herman Ottót teljesebben mutatják be a gyerekeknek, egyben többféle tevékenységhez csinálhatnak kedvet. A zászlók díszítik is a termet.

A játékokat nem kell feltétlenül ahhoz a zászlóhoz helyezni, amely mellett a leírásban szerepeltek, de azért a rajzos feladatnak a rajzos zászlónál van a legjobb helye, a madarasnak a természettudósnál, és így tovább.

A zászlók felállítása

A zászlók néhány mozdulattal felállíthatók. Vegyük ki a fém állványt a műanyag huzatból. Forgassuk ki a két talpát, ami majd megtartja. Hajtogassuk ki a 3 részből álló, hosszú rudat, és dugjuk össze a darabokat. A csupasz végét kell az állvány tetején lévő kerek lyukba betolni, óvatosan mozgatva (forgatva), hogy rácsússzon a belül lévő műanyag bütyökre. Ezután húzzuk ki lassan a vásznat, amíg túl nem ér a rúd hegyén, majd a vászon felső tartó-lécében lévő horonyba forgassuk be a rúd végén lévő lapos kampót. (Leírni-olvasni bonyolult, de ha látja az ember, akkor megérti.) A zászlókat fal mellé állítsák, hogy ne zavarják a terem belátását, és ne zavarják a gyerekeket a tájékozódásban. Ott jobban védve vannak a borulás, sérülés ellen is.

Ha gondolja, egyik-másik zászló szövegét elolvastathatja a gyerekekkel, és közösen töprenghetnek a felvetett kérdéseken, feladatokon. De ez a gyerekekre is ráhagyható. A nemzetközi szakirodalom szerint a gyerekek – életkortól szinte függetlenül – interaktív tevékenységek lehetősége esetén először odanyúlnak, manipulálni kezdik amit lehet, és esetleg egyáltalán nem olvassák el a magyarázatot, a használati utasítást, vagy egyéb szöveges információt. Múzeumban és tudományos játszóházban a szülei illetve a pedagógusok, esetleg a többi, az eszközhöz hozzá nem férő gyermek olvas helyettük, és mondja, hogy mit miért csinálnak. Aligha lesz ez másként a Vándortanösvény esetében. (És amint a próbákon megfigyelhettük, ez több felnőtt esetében is bejött: először nyúltak hozzá, és csak akkor olvastak, ha elakadtak... Ez játékos tanulás.)

A játékok felállítása

Minden játék leírásában benne van, hogy hogyan játszható. Lapozzon oda, és kövesse a leírtakat. Ha jobb ötlete van, ami a játék lényegét nem változtatja meg, kövesse azt. (Ha így jobban működik, írja meg nekünk!) Ha a csatolt eszközökkel új demonstrációt is el tud végezni, új felfedezéseket tud a gyerekekkel elvégeztetni, akkor ne habozzon ezt is kipróbálni. (És kérjük, írja meg ezt az eredményt is a vandortanosveny@gmail.com címre, nagyon fogunk örülni!)

A játékok gyerekeknek szóló, laminált leírása legyen elől, feltűnő helyen. A laminált leírások vagy a játéktartó dobozban/dossziében vannak, vagy pedig (a zacskós és egyéb csomagolású játékok esetében) egy közös dobozban (*Gyerekeknek szóló lapok felirattal*).

Ha egy játék sok apróbb alkatrészből, többféle tevékenységből áll, vagy nagy területet kíván (pl. társasjáték) akkor szánjanak rá egy külön asztalt.

Ha olyan csoportos játékot kíván játszani a gyerekekkel, ami mozgást, elmélyülést, zavartalan körülményeket kíván, (*parlament, robbantás*) akkor azt ne itt és most, hanem egy külön teremben folytassák. Lehetséges bármikor, de talán legjobb ilyen a vándortanösvényben történt látogatás és a felfedezések után csinálni, amikor a természet és a történelem iránti érzékenység nagyobb, amikor Herman Ottó összetett személyiségéről már többet tudnak.

A játékok között mindig legyen legalább egy felnőtt, aki felügyel a rendre, és segít, ha elakad valaki.

Fontos!

Fontos, hogy két játék összekeverhető eszközeit ne tegyék ugyanarra az asztalra. Mondjuk két kártyás társasjáték kártyáit. Mert ekkor óhatatlan a keveredés.

Fontos az is, hogy minden játék minden alkatrészét szedjék össze. Amilyen szomorú látvány a

foghíjas fogsor vagy fésű, milyen zavaró, ha a zongorán egy billentyű nem szólal meg, ugyanolyan szomorú egy olyan puzzle kirakása, amelynek hiányoznak egyes részei.

Fontos, hogy a gyerekeket hagyják *játszani* az eszközökkel, és hogy lehetőleg saját maguk fedezzenek fel mennél több magyarázatot, érdekességet. (Ezért is nevezzük ezeket az oktatási eszközöket játékoknak...)

Fontos, hogy Ön is találjon örömet a vándortanösvény használatában, akár úgy, hogy előrengedi magában a kíváncsi gyermeket és játszani kezd, akár úgy hogy pedagógusként örül a tanítványok felfedezéseinek. Kívánjuk, hogy beteljesüljön!

F. A vándortanösvény elcsomagolása, továbbadása

A vándortanösvény csomagolása

Elcsomagolás előtt minden játék esetében győződjünk meg arról, hogy minden része megvan-e, és ha nem, azt írják fel. Minden játéknak külön csomagolóegysége van (doboz, zsák, dosszié), amin a játék neve, sorszáma szerepel. Abba kell mindent visszahelyezni.

A becsomagolt játékokat azután rakják be a banános dobozokba. Ezt legszerencsésebb akkor elvégezni, ha a következő bemutató intézmény munkatársa megjelent, és együtt ellenőrizhetik a leltárt, ő is megtanulhatja, mi hogy néz ki, mi hová kerül. Nem csak egyféleképpen lehet mindent összecsomagolni. A banános dobozokban összességében picit több hely van, mint amennyire szükség van, ezért nem feltétlenül kell mindent olyan precízen berakni, mint ahogy az építőkockák férnek a fadobozukba.

A zászlóknak saját tokja van, abban kell őket szállítani, hogy sem azok, sem az autók ne sérüljenek.

A banános dobozok használatáról

Az egész munkában mindenkor szem előtt tartottuk, hogy lehetőség szerint környezetbarát megoldásokat alkalmazzunk, természetes anyagokat használjunk, és újrahasználjunk.

A banános dobozok egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek Magyarországon is. Aki költözködik, jól megpakolja, és a fogantyúnál fogva könnyen cipeli. Aki különböző helyszíneken dolgozik, szerel, javít, az gépeket, eszközöket, anyagokat szállít így a kocsijában. Aki többféle anyagot raktároz, aki a nyári ruhát télen és a téli nyáron a pincében vagy padláson tartja, sok mindenki szereti a banános dobozokat, mert olcsók, erősek, könnyen rakosgathatók, és elférnek egy autó hátsó ülésén vagy a csomagtartójában. (A legjobban az mutatja a hasznosságukat, hogy nem is lehet őket ingyen megkapni a piacon.)

Mi megerősített, és színesre festett dobozokat használunk (ez praktikus: van piros, zöld, sárga sorozat). Reméljük itt ugyanolyan jól beválnak, mint nálunk otthon, a rokonunknál, az ismerős asztalosnál, az egyesületi anyagok raktározásakor. (A banános dobozokat jóhíszeműen befestettük, de sajnos így tapadnak, nem mindig könnyű őket kinyitni. Legyenek elnézőek, kérjük.)

A vándortanösvény továbbadása

A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület törekvése az, hogy mennél több helyen lehessen a vándortanösvényeket bemutatni, és mennél kisebb költséggel, fáradsággal történjék mindez.

Ennek érdekében találtuk ki azt a megoldást, hogy a készletet általában nem kell visszavinni Budapestre, hanem a bemutató intézmények egymásnak adják tovább. Olyan „turnékat” szervezünk, hogy a lehető legrövidebb távolságra lévő intézmények között mozogjon az anyag. A készletek mozgását figyelemmel kísérjük (e-mailek útján), és ha szükséges beavatkozunk. De ez a munka az intézmények és a munkatársaik önálló, felelős közreműködése nélkül nem lehet sikeres. Ezért a kölcsönző intézményeket is összekapcsoljuk

(e-mailek útján).

Oly divatos fogalommal *hálózatos szerveződésű együttműködésre* van itt szükség, mert nincs központi vezénylés. Ez egyébként nagyon megfelel Herman Ottó szellemének, aki egész életében önállóan működött, sok más emberrel együttműködésben.

Mi, nevelők, oktatók, a Vándortanösvény készítői és használói, egy csónakban evezünk. A mi együttműködésünkre ismét szeretnénk felhívni a figyelmet. Legyünk együtt gondos gazdái a lelkesen és szeretettel készült játék-sorozatnak! Ha elfogyna a gemkapocs, kérem pótolják. Ha fogytán van a szívszál (mert egyet csak egy gyermek vegyen a szájába), akkor pótolják pár darabbal. Az egyesületben ugyanezt meg tesszük, amikor egy játék-sorozat visszaérkezik, de közben se legyen fennakadás.

És jótanácsot is adjanak továbbadáskor egymásnak, és e-mailen nekünk.

Leltár szerinti átvétel

A játékokról részletes leltár készül (lásd következő fejezet). Fontos, hogy az átvevő meggyőződjön a játékok épségéről, hiszen azzal, hogy aláírja a leltárt, egyben felelősséget is vállal érte. Ha valami sérült, elveszett, arról készítsenek feljegyzést, amit mindkét intézmény képviselője aláír.

G. A vándortanösvény átvétele (tárgyleltár)

A leltárról

Az alábbiakban felsoroljuk minden játék minden jelentős alkotóját. Értéket is írtunk melléjük, mert ha elvész vagy tönkre megy, ennyibe kerül újra csináltatni. Van olyan tétel, amit a jelenlegi gyártóval lehet csak javíttatni vagy újra legyártatni, ennek javítójaként az egyesület rövidítése (MKNE) szerepel. A többi helybeli ezermester is javíthatja (pl. betörött üveget, ha a tartalom nem sérült), vagy bárki újra elkészítheti (pl. laminált kártyákat, egyszerű eszközöket). Van, ami egyszerűen beszerezhető, ha elvész (pl. pingponglabda, műanyag pohár, pókháló-cövek).

Minden a leltárban szereplő tétel fontos a játékokhoz. Jelezzük a játékleírásokban, ha további eszközökre és anyagokra lehet szükség, ezek azonban könnyűszerrel beszerezhetőek (pl. másolópapír, lemásolt feladatlap, folpack henger, tűzifa hasábok stb.). Ilyesmik csomagolási, szállítási, logisztikai okok miatt nem részei a készletnek.

Tárgyleltár (június 1-ig ideiglenesnek tekintendő)

sor-szám	Játékcím / Gyereklap	db	csomagolás	érték	ki javítja	megjegyzés
0	Zászlók (roll-up)	7	műanyag tok, zipzáras	180 000	MKNE	
1.	Herman... nagy kirakó	A-B: 43 C:	zsák	30 000	MKNE	1-1 darab pótolható
	Gyereklap	2		300.-/ minden gyereklap		minden gyereklap pótlása
2	Kalandozások	1 lepedő 1 dobókocka 1 cs kártya (17 db)	zacskó	8 000	MKNE	
	Gyereklap	1				
3.	Játékok a levegővel	3 fahasáb 1 pingponglabda 1 kávészűrő 1 famozdony műanyag golyóval szívószálak fadóbozban, gemkapcsok fémdobozban műanyag poharak, 1 gézzel 1 „búvár-gemkapocs” sőrősdoboz fenék, lécdarab	műanyag doboz, ami egyben vizesedény	3000		
	Gyereklap: Miért áramvonalas? Készíts búvárharangot, Fújóverseny	3	külön dossziéban			
4.	Játékok a vízzel	gemkapcsok fémdobozban 2 műanyag lap fehér flakonok (2 db)	A 3-as műanyag doboza, ill.	1000		

		nagy) 2 db 0,5 l-es flakon: Tiszta víz és Mosószeres víz felirattal				
	Gyereklap: Ne habozz kipróbálni Magától fennmarad? Úszó gemkapocs Milyen színű a víz	4	3-as dossziéja			
5	Állati színes kockák	-	-	-		csak játékleírás
6.	Az élőlények rendszerezése	17	zacskóban (Csinálj rendet)	3000		
	Gyereklap Csinálj rendet	1				
7.	Ciripeljünk	5 (később 7-8) ciripelő lap (3 él) kereplő béka, farúddal, falap később: faragott akác ágak (2-3)	fűzetbox	10 000		
	Gyereklap: Ciripeljünk	1				
8.	Pókháló-játékok	2, az egyikhez 6 fa cövek	2 zacskó: Elveszejt? Biztonságos séta	12 000		
	Gyereklap: Biztonságos séta, Elkap-e	2				
9.	Halakkal ismerkedünk	4 furnírból kivágott hal 16 darabban	zacskó: Halak	3 000	MKNE	
	Gyereklap	1				
10	Ismerkedünk a fával	2 évgyűri-puzzle 1 zacskóban 2 ág-puzzle 1 zacskóban	zacskók:	3000		zacskónként 2-2 sorozat a változatosság kedvéért
	Gyereklap Évgyűri puzzle Ág puzzle	2	2 zacskó			
11.	Nézd meg közelebbről	Blabá-doboz (12 preparátum) Nézd meg közelebbről doboz: 1 piros nagyító 1 rugós nagyító 2 tengeri csiga 1 iránytű később más preparátumok 1 kitömött madár (szeptembertől)	2 db A/5 fűzetbox	15 000	MKNE	Kitömött madár csak külön megállapodás alapján
	Gyereklap... Hogy néz ki a mákszem, ha nagy? Nézd meg közelebbről Rajzold le a madarat! Megtalálod?	4				
12.	Jellemző vízparti madarak	19 darabos fa puzzle	fűzetbox	5 000		
	Gyereklap: Kirakod?	1				
13.	Élő madáretető					
	Gyereklap					
14.	Melyik madárhoz tartozik?	54 db-os dominó fa dobozban	fa doboz	15 000	MKNE	
	Gyereklap: Melyik madárhoz tartozik?					
15.	Mag-vak-tapintás	9 kis zacskó számmal	zacskó: mag- vak	8 000	MKNE	
	Gyereklap: Mag-vak-tapintás,	2				

	Magvak					
16.	Madárodu kirakó	12 leszabott deszka	-	7 000		
	Gyereklap: Madárodu kirakó	1				
17.	Madárkás ruhacsipesz					
	Gyereklap: A madár, mint gyönyörűség Sablonok 3 madárismertető	5		1 500		
18.	Madarakkal kapcsolatos feladatlapok					
	Gyereklap					
19.	Meséljünk az erdőről, fákról, madarakról	-				csak játékleírás
20.	Madarak és példabeszédek	1 csomag kártya (33 lap)	karton dobozban	3 000	MKNE	
	Gyereklap: Felismered-e a körülöttünk élő madarakat? Kártyák közmondásokkal	2				
21.	Harkály kopogtató	2 üreges falap 1 rugós harkály 1 fa kalapács 1 harkály-kalapács		8 000		
	Gyereklap: Kopácsolj, mint egy harkály	1				
22.	A magyar bajusz	8 bajuszkötő 1 Mágneses játék 24 bajuszféle kivágva (a sorszám 26-ig megy el) 26 híres ember képe 20 bajuszos közmondás		10 000		
	Gyereklap: A magyar bajusz Herman Ottó által számba vett bajuszok Vicces hajú és bajszú arcok Mi fán terem? Közmondások... Mi fán terem?... megoldókulcs Ki van a bajusz mögött? Bajuszos ismert emberek képei Sablonok Ismered-e Herman Ottót kvíz Kvízjáték Herman Ottó életéről, megoldás Légy kreatív Kreatív ötletek képekben	12				
23.	Kagylókanál készítése	3 nagyobb „folyami kagyló” 2 behurcolt (kis) kosárkagyló 3 hasított ág nyélnek	zacskó: Kagylókanál	1 000		
	Gyereklap: Kagylókanál készítése	1				
24.	Vejszés játék	1 üvegtetejű fa játék 3 golyóval	fűzetbox	10 000	ha kell MKNE	
	Gyereklap: Vejszés játék	1				
25.	Pásztorkodáshoz kapcsolódó játékok	feldarabolt közmondások 5 csomag	dossziában	2 000		
	Gyereklap: Pásztorkodáshoz kapcsolódó...	1				
26.	Az éltető Balaton-felvidék	1 vászon, nagy kék (üres) Balatonnal	dossziában	6 000		

		9 hal leírása, 9 hal képe 3 monda 4 népdal A Látott hal leírása 8 darabban települések névkártyája egyszínű kis kártyák				
	Gyereklap					
27.	Jeles napok füzére	-				csak leírás
	Gyereklap: Ünnepej kedvedre	-				
28.	Nyitott nap az erdőért	-				csak leírás
	Gyereklap: Legyetek honatyák és honatyák					
29.	Szó-Bakos	-				csak leírás
30.	Túlélés tárgyakkal					csak leírás
31.	Herman Ottó Emlékrobbantás	gyereklapok 15 szerepkártya 1 műanyag flakon	Füzetbox	5 000		
	Gyereklap: Nyomozzunk! Mit tudunk a robbantásról?	2				
32.	Felnőtt nevelés	-				csak leírás
33.	Emlékmű Herman Ottónak és az emlékévknek	1 füzös dosszié genotermekkel, képekkel		4 000		
	Gyereklap	1	a dosszié első genothermjében			
34.	Bánj óvatosan a természettel	2 egyensúlyi játék	1-1 zacskóban, együtt füzetboxban	8 000		
	Gyereklap: Hány állatot tudsz feltenni Noé bárkájára?	1				
(35.)	Vadon élő növényeink memóriajáték	1		2 000		NöDiK, Növényi Diverzitás Központ szíves ajándékából
(36.)	Kötény, Emlékév logoval	1		2 000		

H. Kölcsönzési szerződés

mely létre jött egyfelől a **Magyar Környezeti Nevelési Egyesület** (székhelye: 1113 Budapest, Zombolyai u. 6.; adószáma: 18043554-1-43 bankszámlaszáma: 16200151-00270519, képviseli: Saly Erika elnök, kapcsolattartó Valenta Ferencné, 06-20-3822369, vandortanosveny@gmail.com)

mint **Kölcsönadó**

másfelől

... **iskola/múzeum** stb

cím:

telefonszám:

képviselő:

kapcsolattartó neve:

telefonja:

e-mailcíme:

mint **Kölcsönvevő** között

a Herman Ottó Vándortanösvény bemutatására.

A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület a Herman Ottó Emlékévből elkészíti és vándoroltatja a Vándortanösvényt. Gondoskodik a bemutató helyek tájékoztatásáról, az időszakos és regionális vándorlási terv kialakításáról és annak az érintettekkel való ismertetéséről, az első helyszínre szállításról, az utolsó helyszínről való visszaszállításról, a javítható hibák javításáról, a pótolható hiányok pótlásáról. Lehetőségei szerint igyekszik a Vándortanösvény bemutatását segíteni tanácsadással, esetleg személyes részvétellel.

Kölcsönadó kölcsön adja, kölcsönvevő kölcsön veszi a Vándortanösvény egy teljes példányát, a mellékelt leltár szerint.

Kölcsönvevő azt 2014. és 2014. ... között bemutatja a

... cím alatti helyiségében.

A Vándortanösvény odaszállításáról (az előző bemutatóhelyről) a kölcsönvevő gondoskodik, saját költségén. A Vándortanösvény elszállítását a következő kölcsönző végzi, kivéve más megegyezés esetét.

Előző bemutatóhely (ahol átvehető):

... iskola/múzeum stb (cím, telefonszám, kapcsolattartó neve és elérhetőségei).

Következő bemutatóhely (akik átveszik):

... iskola/múzeum stb (cím, telefonszám, kapcsolattartó neve és elérhetőségei).

Kölcsönvevő a kölcsönzésért nem fizet díjat. A Vándortanösvényt a jó gazda gondosságával kezeli. Felelősséget vállal a kölcsönvett anyagért, az abban keletkező károkért, hiányokért, a leltáríven jelzett összegig. A felelősség a leltár szerint átvételtől a következő helyszínnel való, leltár szerinti átadásig tart. A leltártól való eltérést az átadás/átvételtkor írásban rögzíteni kell.

Kölcsönvevő a meghibásodást, hiányt haladéktalanul jelzi Kölcsönadónak, hogy a hiba lehetőség szerint és mennél hamarabb orvosolható legyen.

Kölcsönvevő a bemutatásról a kapott szempontok alapján értékelést küld Kölcsönadó képviselőjének. Ez e szerződésnek melléklete (digitálisan is letölthető a www.hermanottoemlekv.hu honlapról)

I. Értékelőlap

Szerződés-melléklet. Fénymásolható, vagy letölthető: www.hermanottoemlekeve.hu

Kölcsönvevő intézmény neve:

Címe:

A kitöltő neve (lehetőleg az legyen, aki a játékok használatakor jelen volt):

Mettől meddig volt kiállítva az anyag? -

Hány gyermek fért hozzá?

Milyen életkorúak? -

Röviden írja le a gyerekek élményeit (kérjük őszinte legyen, ne kíméletes):

Hányast adna? Oszályozzon, mint az iskolában:

A Vándortanösvény szakmai tartalma: 1 – 2 – 3 – 4 – 5

Kezelhetőség: 1 – 2 – 3 – 4 – 5

Megjelenés, vonzerő: 1 – 2 – 3 – 4 – 5

Szórakoztatóság (a használók szemszögéből nézve): 1 – 2 – 3 – 4 – 5

Tanulási lehetőség: 1 – 2 – 3 – 4 – 5

Hány pedagógus/felnőtt segített a bemutatásban?

Rajtuk kívül felnőttek használták a játékokat? igen - nem

Röviden írja le a felnőttek élményeit (kérjük őszinte legyen, ne kíméletes):

Írjon legalább három dolgot, ami nem jó a Vándortanösvényben:

Írjon legalább három dolgot, ami jó a Vándortanösvényben:

Köszönjük, hogy ezzel is segítette munkánkat!

Magyar Környezeti Nevelési Egyesület és a Herman Ottó Vándortanösvény alkotói

Ha még bírja, kérjük a hátlapon karikázza be a sorszámát azoknak a játékoknak, amelyeket használtak.

Az alábbi játékokat használtuk:

1. Herman Ottó életútját követő nagy kirakó
2. Kalandozások Herman Ottó életútján
3. Játékok a levegővel
4. Játékok a vízzel
5. Állati (színes) kockák
6. Az élőlények rendszerezése
7. Ciripeljünk!
8. Pókháló-játékok
9. Halakkal ismerkedünk
10. Ismerkedünk a fával
11. Nézd meg közelebbről!
12. Jellemző vízparti madarak
13. Élő madáretető
14. Melyik madárhoz tartozik?
15. Mag-vak-tapintás
16. Madárodu-kirakó
17. Madárkás ruhacsipesz
18. Madarakkal kapcsolatos feladatlapok
19. Meséljünk az erdőről, fákról, madarokról
20. Madarak és példabeszédek
21. Harkály-kopogtató
22. A magyar bajusz
23. Kagylókanál készítése
24. Vejszés játék
25. Pásztorkodáshoz kapcsolódó játékok:
26. Az éltető Balaton-felvidéken Herman Ottóval: hogyan szerethetünk egy tájat?
27. Jeles napok füzére
28. Parlamenti nyílt nap az erdőkért
29. SzóBakos
30. Túlélés tárgyakkal
31. Herman Ottó Emlékrobbantás
32. Felnőtt-nevelés
33. Emlékmű Herman Ottónak és az emlékévének
34. Bánj óvatosan a természettel!

J. A pedagógusok lehetőségei a vándortanösvény kölcsönzése idején, és attól függetlenül is.

A vándortanösvény a Herman Ottó Emlékév programkínálatának része. 2014-ben ennek jegyében mutatjuk be. Ez nem azt jelenti, hogy jövőre már értelmetlen volna, minden igaz marad azután is, csak az alkalom lesz más.

Ugyanez vonatkozik minden egyes részletére, minden játékra vagy annak egyik lépésére is. Mi itt felkínáltunk egy sor ötletet, amelyeket mindenki ott és annyiszor használ, ahogy tetszik, vagy ahogy az oktató-nevelő munkája megkívánja. Némelyik egyszerű tudományos kísérlet bűvészműtatványnak sem utolsó, társaságban, vagy a fehér asztal mellett is jól lehet velük szórakozni.

Bővítse a kísérletek tárházát saját ötletei és eszközei segítségével! Építse fel saját célja vagy gyakorlata szerint a játékok menetét, didaktikai sorrendjét! Adjon hozzá a vándortanösvényhez tárgyakat a szertárból, kísérleteket a saját kútfejéből! Örülünk, ha az eredményt megírja a *vandortanosveny@gmail.com* címre.

Vannak olyan játékaink, amelyeket talán csak tavasszal, nyáron lehet a szabadban *folytatni* (pl. madárodú kihelyezés, madármegfigyelés, halászlé főzése a kagylókanál kipróbálása céljából), vagy amelyekhez a gyerekeknek még érni kell egy-két évet (parlamentari vita, robbantás). Ezeket nyugodtan el lehet tenni későbbre, és évek múltán újra és újra elő lehet venni. A leírások letölthetők most (www.hermanottoemlekev.hu), vagy letölthetők később is, amíg a honlap működik.

K. A készítőik bemutatása

Az MKNE

A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület 22 éve alakult, egyéni tagságon alapuló országos egyesület (www.mkne.hu). Célja a környezeti nevelők segítése mindennapi oktatási-nevelési tevékenységükben, és a környezeti tudatosság javítása az országban. Ennek érdekében kiadványokat készít, továbbképzéseket szervez és tart, rendezvényekre várja a tagjait és a vendégeket – és most vándortanösvényt készített...

A szerzők

Albert Judit

biológia-földrajz szakos tanár. Az iskolán kívüli környezeti nevelés mellett elkötelezetten dolgozik a középszintű szociális párbeszéd területén, az informatikai és építőipari ágazati érdekegyeztetést segíti. Kevés szabadidejében szívesen olvas, s gyakorlatban mélyíti tudását a gyógynövényekről és a kertészkedésről.

Darvasné Molnár Anna

magyar-népművelés szakon végzett az ELTE-n. A KOKOSZ (Környezet- és Természetvédelmi Oktatóközpontok Szövetsége) tagja, a Liget Oktatóközpontot vezette. Évtizedekig dolgozott abban a múzeumban, melyben Herman Ottó valaha létrehozta az Ősfoglalkozások osztályát. Óraadóként jelenleg is múzeumpedagógiát tanít az ELTE-n. Múzeumpedagógusként fontos számára a tanulás és a tanítás szabadsága.

Hársas Éva

magyar - orosz - könyvtárszakos végzettséggel egy budapesti általános iskolában tanítottam mindhárom szakot, majd könyvtárostánárként ugyanott vezettem a közben középiskolává alakult könyvtárat. Könyvtárépítő és tanári munkám mellett a gyerekekkel való természetjárást, a környezeti nevelőkhöz való tartozást jól kiegészíti a kertművelés és a kézműveskedés szeretete és gyakorlása.

Guba Péter

egyetemi hallgató. Az ELTE TTK biológia BSc szakon végeztem. Jelenleg a tudománykommunikáció mesterszakra járok. Mindig is érdekeltek a kiállítások, a múzeumi háttérmunkák. Fontosnak tartom, hogy a látogató ne csak passzív befogadó legyen, hanem interaktívan bekapcsolódjon, talán egy kicsit megváltozzon, és egy jó élménnyel térjen haza.

Janotka Mónika

nyelvtanár, művelődésszervező vagyok. A múzeumok gyermekkorom óta érdekelnek, de nagy hatást gyakoroltak rám külföldi múzeumlátogatások alatt szerzett élményeim is. 2006 óta veszek részt folyamatosan kisebb-nagyobb múzeumi projekteken. Tapasztalatom szerint, a nyelvtanítás során alkalmazott játékos feladatokat nagyszerűen lehet adaptálni múzeumi foglalkozásokon is.

Jantnerné Oláh Ilona

óvodapedagógus, környezeti nevelési szaktanácsadó, környezeti nevelő, erdőpedagógiai szakvezető. A Paksi Benedek Elek Óvoda Hétszínvirág Tagóvodájának vezetője. Az ÖKO munkacsoport Alapítvány kuratóriumának elnöke, az MKNE választmányának tagja.

Kecskés Ferenc

biológia-kémia szakos tanár. Az iskolai és az azon kívüli környezeti nevelés egyik fontos elemének tartja a biológiai sokféleség megismerését és megóvásának fontosságát. Aktívan részt vesz a természeti értékek kutatásában, megvédésében. Hobbija a természetfotózás. Az MKNE választmányának, a Magyar Biodiverzitás-kutató Társaság vezetőségének tagja.

Simó Szabolcs

egyetemi hallgató. 2013-ban végeztem az ELTE TTK-n környezetkutatóként, jelenleg a Tudománykommunikáció a természettudományban mesterképzés hallgatója vagyok. 2011 óta az ELTE Online fotóriportereként dolgozom, részt vettem már kisebb-nagyobb rendezvények, sportesemények, előadások, valamint interjúk fotózásán.

Tegzes Mária

egyetemi hallgató. Az ELTE Tudománykommunikáció mesterszakán tanulok. Alapszakon földrajzot és magyar tanultam, tanárnak készültem. Sokat varrok, s ha tehetem, a Kárpátok ívén barangolok. Az ismeretszerzés örömét szeretném átadni minden korosztály számára; az foglalkoztat, mi lehet ennek a legjobb módja.

Tóth Erzsébet

geológus PhD, az ELTE múzeumpedagógiai szaktanácsadó képzésének hallgatója. Az ELTE múzeumi egységeinél (ELTE Tatai Geológus Kert, ELTE TTK Természettudományi Múzeum) végez muzeológusi, múzeumpedagógusi munkát. Emellett az ELTE-n vesz részt ásványtani, környezeti ásványtani és műszeres anyagvizsgálati témájú tárgyak oktatásában. Szabadidejében szívesen kirándul, a múzeumokat az egész életén át tartó tanulás egyik legfontosabb színhelyének tekinti.

Treiber Pálné

biológia-földrajz szakos tanár, a Budapest XIII. kerületi Herman Ottó Általános Iskola igazgatója volt 21 éven át. Jelenleg, környezeti nevelési szakértőként segíti az iskola oktató-nevelőmunkáját, az iskola arculatának formálását. A Bükk hegység „szerelmese”, ahol diákjaival erdei iskolai programok keretében rendszeresen felkeresi Herman Ottó emlékeit. A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület alapító tagja.

Valenta Ferencné Palágyi Deák Gabriella

kertészmérnök, biológiatanár, mesterpedagógus. A Bárdos Lajos Általános Iskola és Gimnáziumban tanított biológiát. A népművészet, néprajz, természetjárás és növényeken kívül a rajzolásban, festésben és a szép környezet kialakításában lelő örömét.

Dr. Vásárhelyi Judit

angol-skandináv-könyvtárszakos középiskolai tanár, nordisztikából egyetemi doktor. A Duna Kör alapító tagja, mint ilyen, alternatív Nobel-díjjal kitüntetett. A Független Ökológiai Központ létrehozója, a MKNE volt társelnöke, a LEADER csoportot működtető Élhető Balaton-felvidék Egyesület tagja. 1989 óta a legszélesebb értelemben foglalkozik környezeti neveléssel (módszertan, civil szervezetek lehetőségei, erdei iskola, felnőttnevelés, népfőiskola). Kb. 60 publikáció, köztük az USA-ban és Japánban is megjelent írások. Két gyermeke és egy unokája van.

Vásárhelyi Kriszta

klinikai szakpszichológus, jelenleg a Budaörsi Pedagógiai Szakszolgálat munkatársa. Évek óta foglalkozik gyerekpszichológiával, táboroztatással, csoportok, tréningek tartásával. Környezeti neveléssel kapcsolatos kiadványok, családi felfedezőfüzetek társszerzője, illusztrátora.

Dr. Vásárhelyi Tamás

biológus kutató és biológiatanár. A Magyar Természettudományi Múzeumban muzeológiai és múzeumpedagógiai munkát végez, az ELTE TTK-n ill. a PPK-n oktat. Több irányban érdeklődő ember, mézeskalácsos és kertművelő, szeret írni, barkácsolni, játszani.

Victor András

PhD Eredeti végzettségem biológia-kémia szakos tanár. Az ELTE TTK-ról mentem nyugdíjba, ahol kémiát tanítottam. Óraadóként most is tanítok az ELTE-n múzeumpedagógiát és ökológiát. Az egyetem Pro Universitate díjjal ismerte el a munkámat. A Magyar Környezeti Nevelési Egyesületnek egyik alapítója és több ciklusban elnöke voltam, s ma is aktív tagja vagyok. E mellett más környezeti nevelési szervezetekben is munkálkodom. Szakmai és ismeretterjesztő publikációim száma 250 körüli.

Vidacs Juli

2013-ban végeztem tudománykommunikáció mesterszakon múzeumi ismeretterjesztés szakirányon az ELTE-n, emellett van egy biológus alapidplomám. Jelenleg a Magyar Természettudományi Múzeumban dolgozom, ahol gyerekeknek tartok foglalkozásokat. Próbálom őket érzékennyé tenni a körülöttünk lévő természet csodáira és megszerettetni velük az élő környezetet.